

SITOWISE

Liminka – Oulu rata

Kasvillisuus- ja luontokartoitukset 2024

KAU46765-103

KASVILLISUUSSELVITYKSEN TÄYDENNYS

OLLI-PEKKA SIIRA & JUHA KIISKI

22.10.2024

Yhteyshenkilöt Sitowise

Anne Kangasaho
Osastopäällikkö

Juha Kiiski
Vanhempi ympäristöasiantuntija

Olli-Pekka Siira
Vanhempi ympäristöasiantuntija

etunimi.sukunimi@sitowise.com

Linnoitustie 6 D
02600 Espoo

Yhteyshenkilöt Väylävirasto

Outi Lehtonen
Projekti-insinööri
Ratasuunnitteluyksikkö

Väylävirasto
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere
outi.leuhtonen@vayla.fi

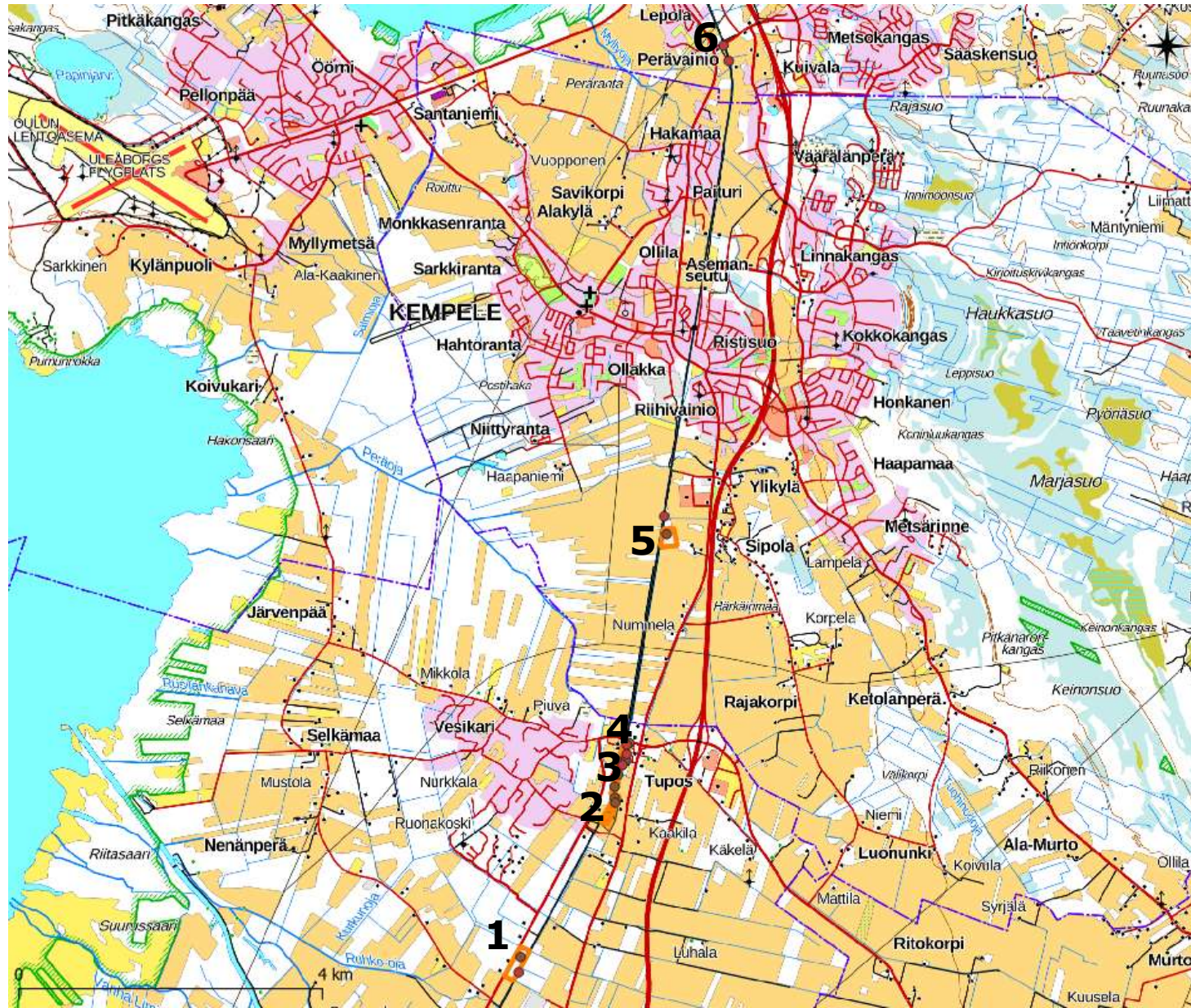
Työn tarkoitus

- Täydentävä luontoselvitys Liminka-Oulu ratasuunnitelman laatimista varten
- Aiempi, laajempi selvitys tehty 2023
- Tämä työ suunnittelun taustatietona myös Oulun kaupungin kaavoitushankkeissa
- Selvitys käsittänyt:
 - Luontotyytit ja huomionarvoinen lajisto
 - Luontodirektiivin liitteen IV a lajien potentiaaliset elinympäristöt
- Ratasuunnitelman luontoselvityksiä tehty aiemmin välillä Liminka-Oulu 2023
- Koska ratasuunnitelma työn aikana päivittynyt, on nähty tarpeelliseksi tehdä tarkentavia maastoselvityksiä. Perusteena myös ratasuunnitelman suunnittelualueiden liittyminen asemakaavoitushankkeisiin (Oulu)
- Täydentävä luontoselvitys 2024 kohdennettu:
 - Osa maa-aineksen sijoitusalueista ja meluesteistä (muutokset tai uudet kohteet)
 - Osa lunastettavista alueista (muutokset tai uudet kohteet)

Aineisto ja menetelmät

- Maastokäynnit 15.-16.6., 18.6., 31.7. ja 1.8.2024
- Lajitietokeskuksen lajihavaintotiedot 2023 selvityksestä (11.7.2022)
- Maankäytön historia vanhoista ilmakuvista (Paikkatietoikkunan vanhat ilmakuvat, Maanmittauslaitos).
- Maastokäynneillä tunnistettu
 - Yleiskuvaus: Alueen luonnonympäristöjen luontotyytit ja yleiskuvaus kohteesta
 - Huomionarvoiset luontotyyppikohteet
 - Huomionarvoinen lajisto: erityisesti suojeltavat lajit, uhanalainen lajisto, muuten paikallisesti merkittävä lajisto, muut harvinaiset lajit
 - Vieraslajit: Kansallisen tai EU:n vieraslajiluettelossa mainitut lajit, muut vieraslajit
 - Luontodirektiivin liitteen IV a lajeille soveltuvat elinympäristöt:
 - Liito-orava
 - Viitasammakko
 - Lepakot

Täydennys 31.7.-1.8.2024, selvitettyt alueet

Selvityskohteet

Kempele:

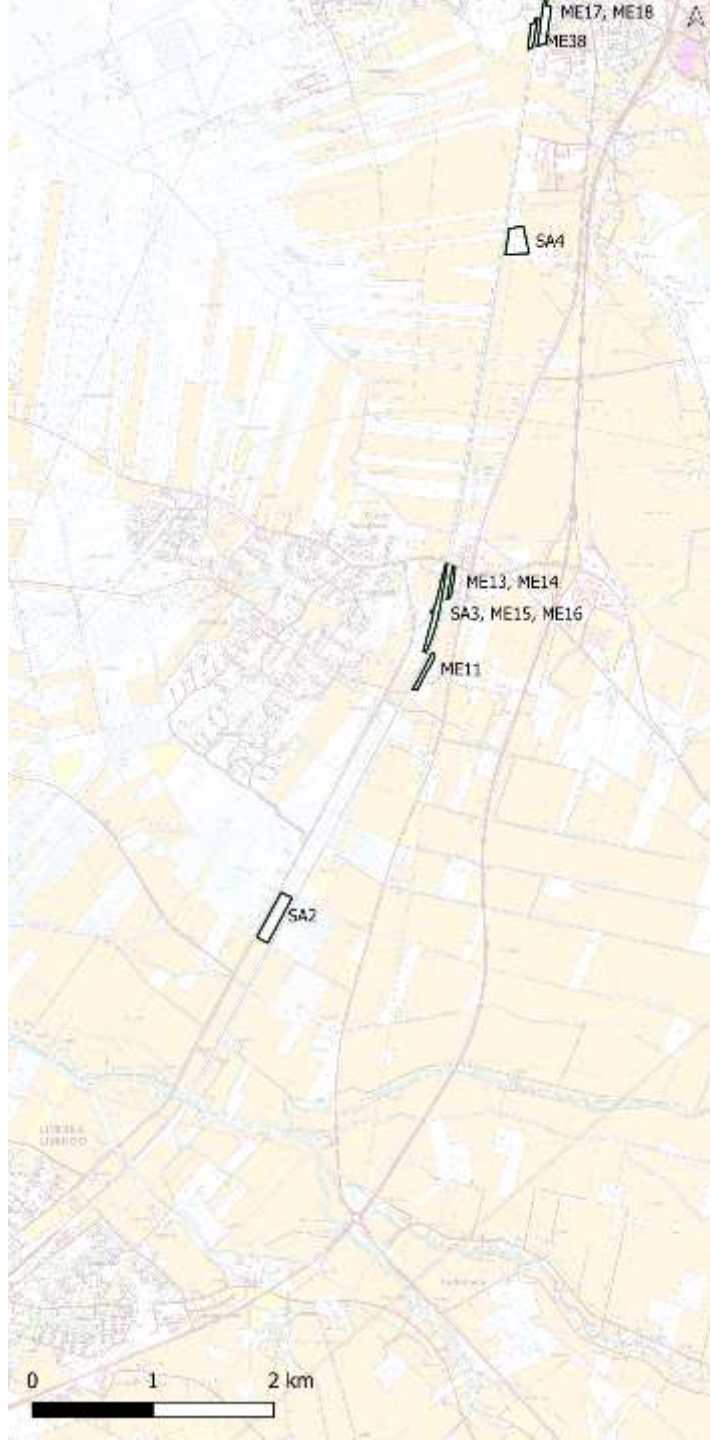
- Meluvallit 17, 18
- Meluvalli 38
- Sijoitusalue 4

Liminka:

- Meluvallit 13 -16
- Sijoitusalue 3
- Meluvalli 11
- Sijoitusalue 2

HUOM!

Selvityksen tulokappaleessa
kohteet on esitetty
ratasuunnitelman mukaisessa
järjestyksessä etelästä
pohjoiseen)

Oulu, Nokela:

- Meluvallit 36 ja 37

Oulu, Kiviniemi:

- Meluvallit 29 ja 31
- Lunastettava alue (LUNA5)

Oulu, Perävainio:

- Kolme pientä lunastettavaa aluetta (LUNA4)
- Sijoitusalue 15 ja lunastettavat alueet (SA15, LUNA2, LUNA3)
- Perävainion lunastettava alue (LUNA1)

Kempele:

- Sijoitusalueet 11 ja 14

Tulokset

Tulokset yleisesti

- Lähes kaikki kohteet olleet aiemmin (n.1940-1970) peltoina tai asutuksen piirissä
- Luonnonympäristön luontotyyppejä hyvin niukasti ja nekin pääosin kulttuurivaikutteisia.
- Kasvillisuus edustaa lähes yksinomaan sekundäärisiä kulttuurivaikutteisia lehtoja ja muita muuttumia.
- Ei paahdeympäristöjä. Yhdellä kohteella harvinaisena kiiltoketomarunaa.
- Oulun Nokelan paikallisesti arvokkaalla kohteella sekundääristä lehtoa (mm. iäkkäät männyt, pienlahopuuta ja virkistysarvot)
- Vieraslajiesiintymät torjuttavissa ja pääosin pienialaisia (vain muutamalla jättipalsamia laajemmin levinneenä)
- Luontodirektiivin liitteen IV a lajit:
 - Paikoin kohteilla muutamia haapoja. Ainoa jokseenkin soveltuva kohde (Oulun Nokela).
 - Viitasammakko: vain yksi jokseenkin soveltuva hyvin varjoinen kaivantolampi (Kempele)
 - Lepakot: yksi hylätty vaja (Liminka)

Yhteenveto: Liminka

Kohde	Yleiskuvaus	Huomionarvoiset kohteet	Vieraslajit	Lepakot	Liito-orava	Viitasammakko	Muuta huomioitavaa
SA2	Metsittynyt pelto	-	-	-	-	-	-
ME11	Metsityssä oleva pelto ja pelto	-	-	-	-	-	-
SA3	Metsittynyt pelto	-	-	-	-	-	-
ME13- ME16	Metsittyneet pellot, pihapiirien reunat, kulttuurivaikutteinen lehtomainen kangas	-	Jättipalsami (0,5 ha)	Potentiaalinen (vanha vaja) ME16	-	-	-

Yhteenveto: Kempele

Kohde	Yleiskuvaus	Huomionarvoiset kohteet	Vieraslajit	Lepakot	Liito-orava	Viitasammakko	Muuta huomioitavaa
SA4	Metsittynyt pelto	-	-	-	-	-	-
ME38	Metsityssä oleva pelto	-	-	-	-	-	-
ME17, ME18	Metsittynyt pelto, sekundäärinen lehto, pihapiirien reunat	-	Jättipalsami (0,5 ha)	-	-	Vanha varjoisa kaivantolampare jokseenkin soveltuva	-
SA11, SA14	Peltoa ja pientareita	-	-	-	-	-	-

Yhteenvedo: Oulu

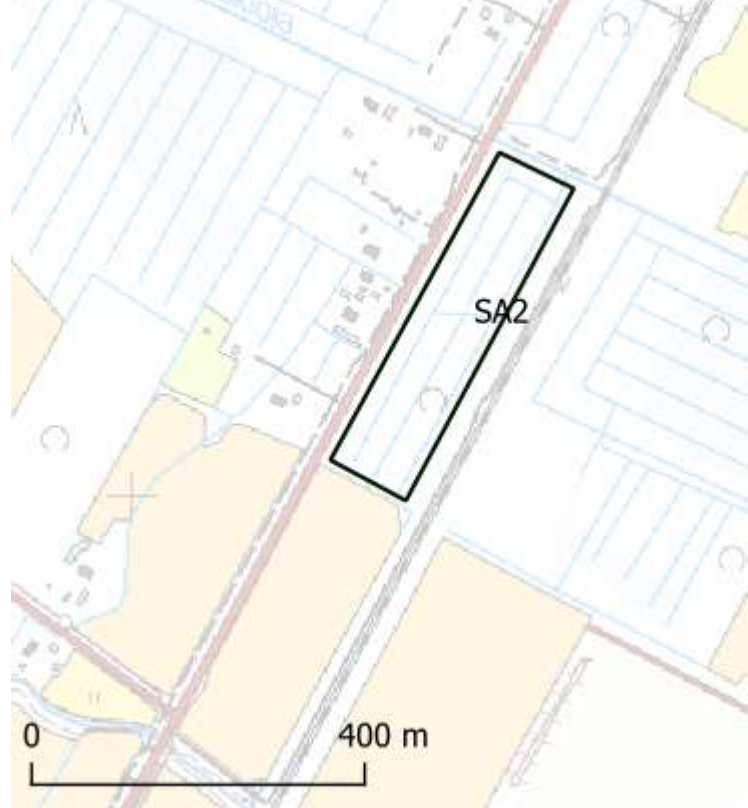
Kohde	Yleiskuvaus	Huomionarvoiset kohteet	Vieraslajit	Lepakot	Liito-orava	Viitasammakko	Muuta huomioitavaa
LUNA1	Peltoja, pientareita ja metsittynyt, osin soistunut pelto	-	Viitapihlaja-angervo (pistemäinen)	-	-	-	Pohjoisosassa kiiltoketomarunaa
SA15, LUNA2, LUNA3	Metsittynyttä peltoa, kesantopeltoa ja radanvarren piennarta	-	-	-	-	-	-
LUNA4	Kesantopelto, metsittynyt pelto, teollisuusalueen avoin kulttuurivaikutteinen alue	-	-	-	-	-	-
LUNA5	Pellot, piennaralueet, kulttuurivaikutteinen sekundäärilehto (entinen pelto ja piha)	-	Viitapihlaja-angervo (piste) Kurturuusu (piste)	-	-	-	-
ME29, ME31	Ojitettu metsittynyt pelto, kesantopelto, pientareet	-	Jättipalsami (runsa) Viitapihlaja-angervo (piste)	-	-	-	-
ME36, ME37	Kulttuurivaikutteisia lehtomaista kangasta ja keskivinteistä lehtoa.	Eteläosa, jossa iäkkäitä kilpikaarnamäntyjä	Viitapihlaja-angervo (melko runsas) Jättipalsami (piste) Kanukkalaji (piste)	-	Eteläosa jokseenkin soveltuva (paikoin haapaakin)	-	-

SA2, Liminka

- Maastokäynti 31.7.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1950-luvulla Temmesjoen suiston suota ja niittyä/peltoa. Nykyisin metsittynyttä peltoa. Kulttuurivaikutteista ja lehtojen lajistoa.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

ME11, Liminka

- Maastokäynti 1.8.2024
- 2024 kartoitettu vain pohjoisosa, koska keski- ja eteläosa selvitetty 2023 (sininen raja)
- Yleiskuvaus: puustoittunut entinen peltoalue, heinäpelto. Tavanomaista lajistoa, viljeltyjä heinäkasveja.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

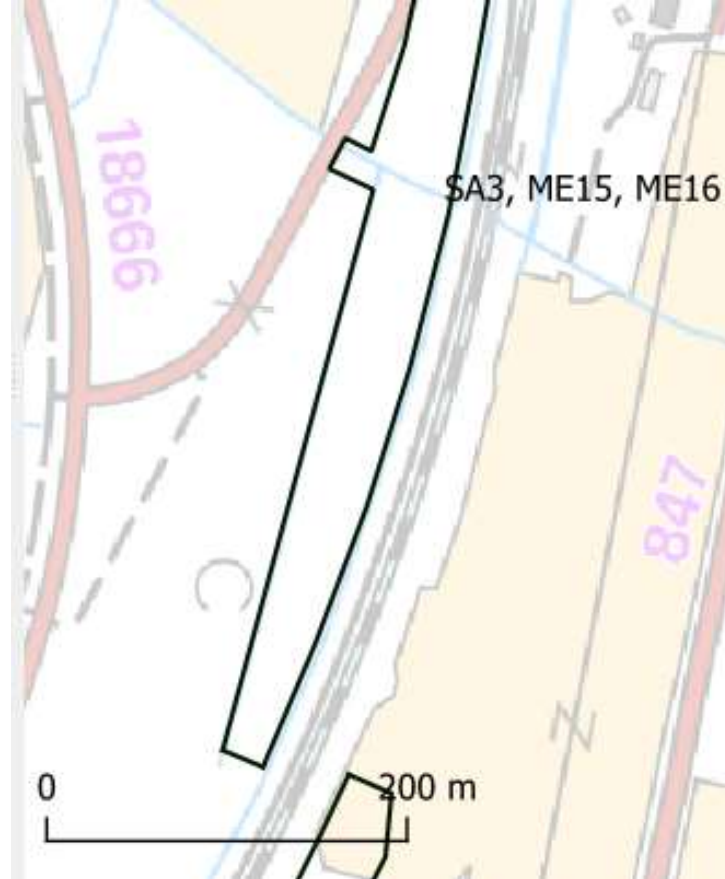
SA3, Liminka

SA3 kattaa kuvion poikki kulkevan ojan eteläpuoliset osat

- Maastokartoitus 1.8.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1950-luvulla peltona. Nykyisin metsittynyt pelto, osittain soistunut. Tavanomaista lajistoa.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

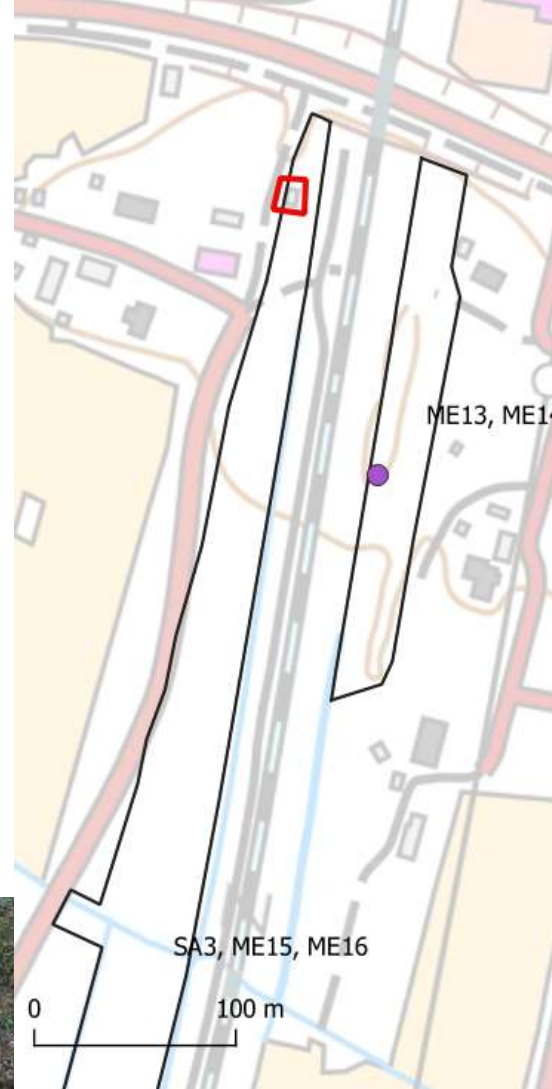
ME13-ME16, Liminka

Radan länsipuolella alueen ME13-ME16 etelärajana on kuvion halkaiseva oja.

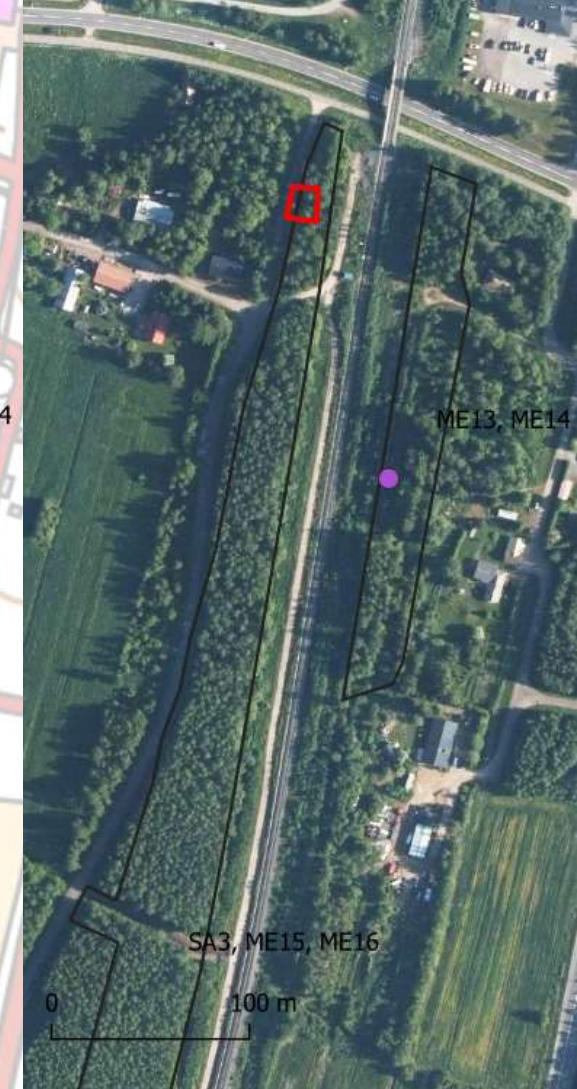
- Maastokartoitus 31.7.-1.8.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1950-luvulla avointa peltoa/laidunta pohjoisosan pihapiirien metsiköitä lukuun ottamatta. Nykyisin pihapiirien reunoja, kulttuurivaikuttettuja metsiä, lehtomaista kangasta. Lehtolajeista sudenmarjaa.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: jättipalsami runsas, noin puolen hehtaarin alalla.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: pohjoisosan hylätty vaja mahdollisesti soveltuva

● Jättipalsami

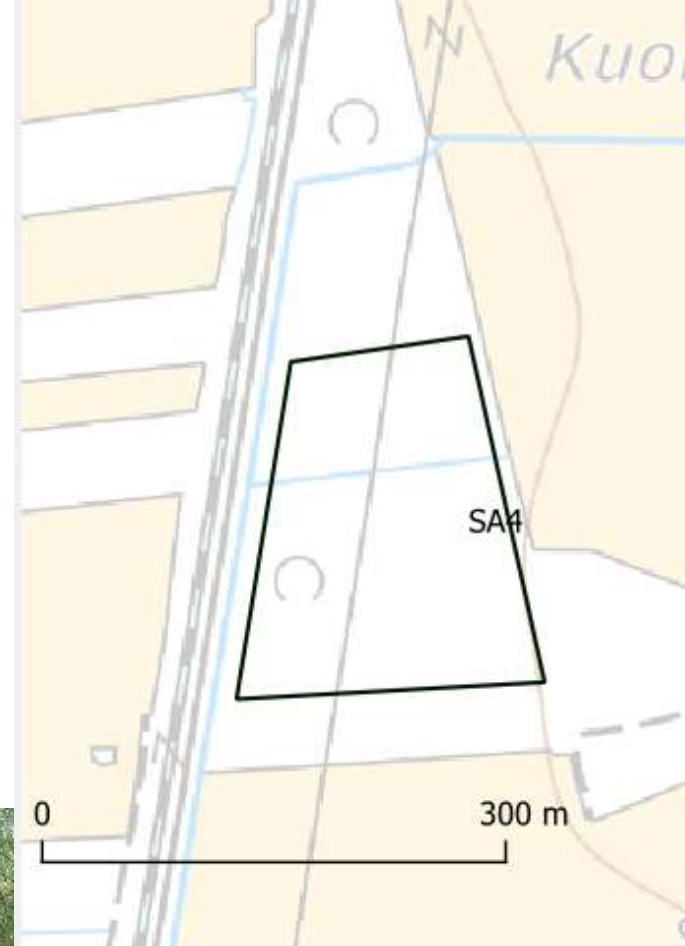

SA4, Kempele

- Maastokartoitus 31.7.-1.8.2024
- Yleiskuvaus: metsittynyt pelto, lehtomainen metsittymä
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

ME38, Kempele

- Maastokäynti 19.6.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1970-luvulla peltoa. Nykyisin metsittymisvaiheen peltoa. Tavanomaista kulttuurilajistoa. Tienvarressa varttunutta sekapuustoa.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

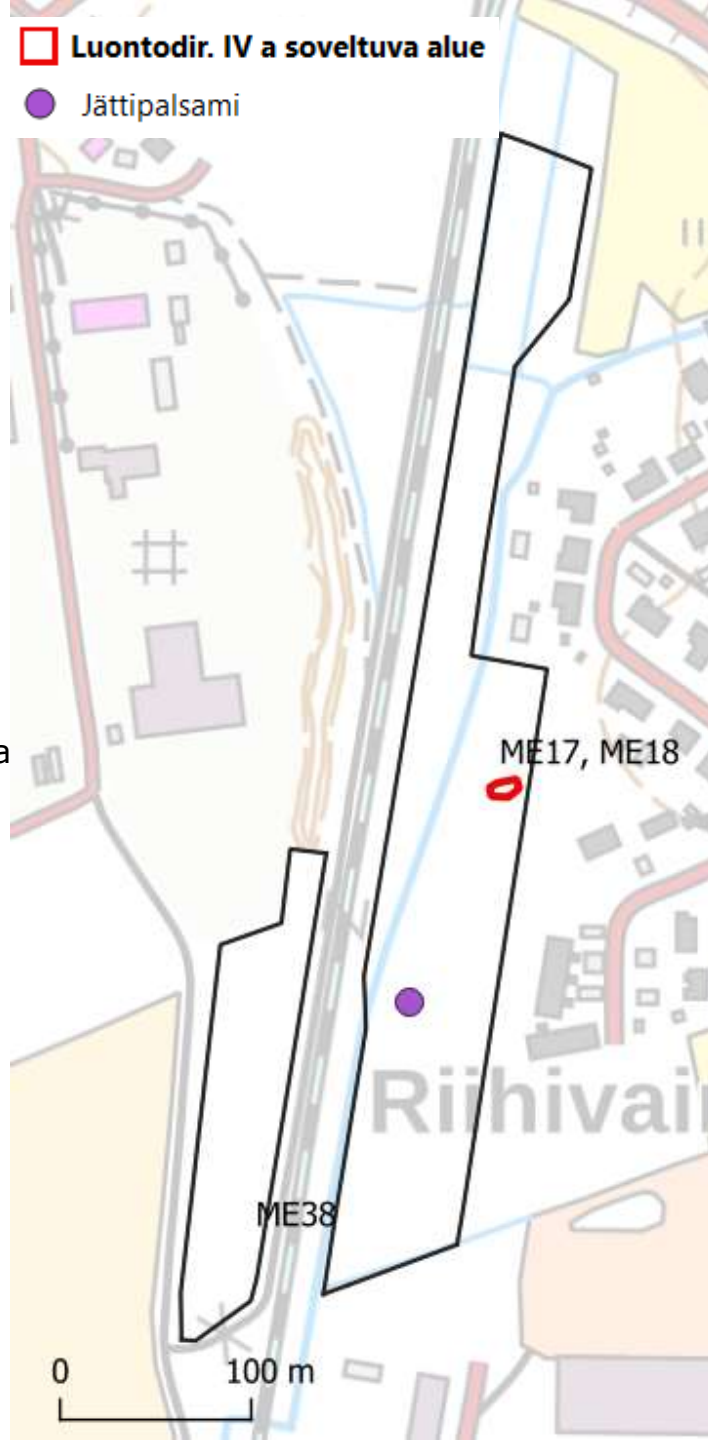

ME17, ME18, Kempele

- Maastokäynti 19.6.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1970-luvulla kauttaaltaan peltona. Nykyisin sekundääristä lehtoa ja kulttuurivaikutteista kaupunkimetsää. Paikoin vanhoja kaivantoja.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: jättipalsami runsas ja esiintyy harvakseltaan mutta laajasti eteläosassa (laajemmin kuin pisteen sijainti).

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: Vanhan kaivannon lampi (punainen raja). Hyvin varjainen, mutta lajille jokseenkin soveltuva
- Lepakot: -

SA11, SA14, Kempele

- Maastokäynti 19.6.2024
- Yleiskuvaus: Nykyisiä peltoja sekä pyörätien ja radan pientareita.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

LUNA1, Oulu/Kempele

- Maastokäynti 15.6.2024
- Yleiskuvaus: Koko alue ollut peltoa 1960-luvulla. Nykyisiä peltoja, pientareita ja metsittynyt pelto. Metsittynyt pelto osin soistunut.
- Huomionarvoinen lajisto: Harvalukuisemmista lajeista huoltotien pohjoisosan reunoilla tyrniä ja kiiltoketomarunaa (muutama yksilö).
- Vieraslajit: viitapihlaja-angervo (pistemäinen)

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

● Viitapihlaja-angervo

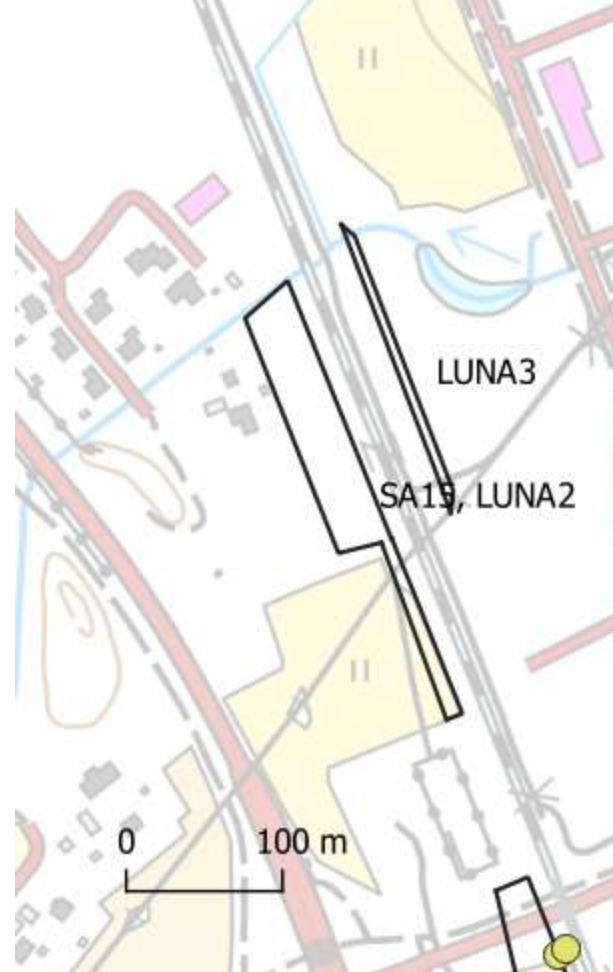

SA15, LUNA2, LUNA3, Oulu

- Maastokäynti 15.6.2024
- Yleiskuvaus: Länsipuoli 40-50 -vuotiasta metsittynyttä peltoa ja radanvarren pellonreunaa. Itäpuoli kesantopeltoa.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

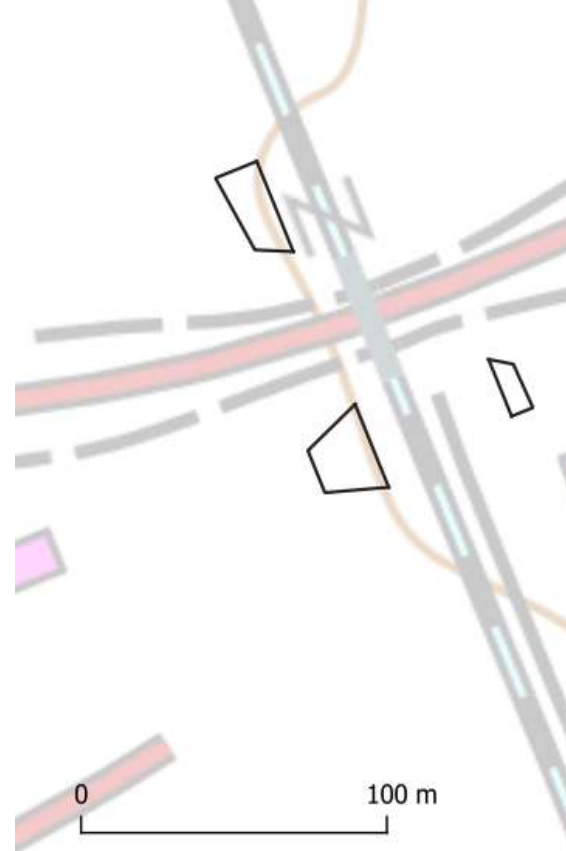

LUNA 4, Oulu

- Maastokäynti 15.6.2024
- Yleiskuvaus: kesantopelto, puustoittunut entinen pelto ja teollisuusalueen reunan avoin kulttuurivaikutteinen alue.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: -

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

LUNA5, Oulu

- Maastokäynti 16.6.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1970-luvulla peltoa ja pihapiiriä. Nykyisin peltoa, piennaraluetta ja eteläosa sekundääristä kulttuurivaikutteista lehtoa (kulttuurilajit)
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: Kurtturuusu ja viitapihlaja-angervo (pistemäiset)

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

- Kurtturuusu
- Viitapihlaja-angervo

ME29, ME31, Oulu

- Maastokäynti 16.6.2024
- Yleiskuvaus: Ollut 1970-luvulla kauttaaltaan peltoa. Ojitettu metsittynyt pelto, kesantopelto, pelto ja piennaralueet. Tavanomaista lajistoa, viljeltyjä heinäkasveja.
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: Runsas jättipalsamikasvusto huoltotien itäpuolen ojalla ja yksittäinen viitapihlaja-angervo.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: -
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

Aluemaaiset

■ Jättipalsami

Pistemäiset

● Kurturuusu

● Viitapihlaja-angervo

ME36, ME37, Oulu

- Maastokäynti 16.6.2024
- Yleiskuvaus: kulttuurivaikuttetuisia lehtomaista kangasta ja keskiravinteista lehtoa. Puusto nuorta lukuun ottamatta eteläosan itäreunaa.
- Huomionarvoiset kohteet: Eteläosassa iäkkäitä järeitä kilpikaarnamäntyjä ja kohde paikallisesti arvokasta kaupunkimetsää (sama rajausta kuin IV a soveltuva alue)
- Huomionarvoinen lajisto: -
- Vieraslajit: Viitapihlaja-angervoa huoltotien varrella n. 70 m matkalla, jättipalsami, kanukkalaji (pistemäiset)

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit

- Liito-orava: Eteläosissa jokseenkin soveltuva, iäkkäämpää sekapuustoa, jossa paikoin melko järeää haapaa.
- Viitasammakko: -
- Lepakot: -

 Luontodir. IV a soveltuva alue

 Jättipalsami

 Viitapihlaja-angervo

 Kanukkalaji

